

Куцак Д.Б., слухач 4-В курсу факультету
№ 2 навчально-наукового інституту № 4
Національної академії внутрішніх справ
Науковий керівник: кандидат юридичних
наук Дрозд О.Ю.

ГРОМАДСЬКИЙ КОНТРОЛЬ ЯК ФОРМА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗАКОННОСТІ В ДІЯЛЬНОСТІ ПОЛІЦІЇ

В умовах побудови демократичної правової держави діяльність поліції повинна базуватись на безумовному дотриманні законності. Володіючи особливою компетенцією в сфері адміністративно-наглядової діяльності, працівники поліції

несуть підвищену відповідальність за застосування нормативно - правових актів. Одним із важливих способів забезпечення законності виступає громадський контроль за діяльністю Національної поліції України.

На сучасному етапі розвитку України одним з найактуальніших питань є залучення громадськості до процесу здійснення контролю і, як результат цього, ефективності та прозорості діяльності поліції.

Актуальність дослідження базується на необхідності подолання протиріччя між потребою застосування світових та європейських стандартів забезпечення прав і свобод людини та відсутністю належного теоретико-методологічного й науково-прикладного підґрунтя реалізації нових підходів до проблем забезпечення законності в діяльності поліції.

Що стосується діяльності поліції, то можна визначити дві сфери законності. По-перше, професійна діяльність (наприклад, з профілактики правопорушень, охорони громадського порядку, розкриття і розслідування злочинів), яка спрямована на забезпечення суворого, обов'язкового дотримання, виконання громадянами, посадовими особами, організаціями і установами норм права, що охороняють суспільство від злочинних посягань, забезпечують порядок у громадських місцях тощо. Це є зовнішня сфера законності, яка є основною ціллю функціонування. По-друге, внутрішня сфера законності (наприклад, відповідність закону діяльності поліції, їх підрозділів, окремих працівників). Цю сферу можна визнати засобом досягнення основної мети діяльності Національної поліції України [1].

На жаль, й досі фіксуються випадки порушень законності працівниками поліції, які вчинюють злочини, як правило, використовуючи своє службове становище.

Серед протиправних дій найчастіше зустрічаються: перевищення влади та службових повноважень; посадові злочини та злочини проти правосуддя; зловживання службовим становищем, враховуючи отримання неправомірної вигоди, примушення до давання показань [2, с. 612]. Особливу загрозу мають випадки співробітництва з організованими злочинними угрупованнями, які виявляються у тому, що працівники перебувають на утриманні організованих кримінальних структур чи навіть беруть безпосередню участь у злочинній діяльності.

Корисливе використання працівниками поліції свого службового становища, крім загальнокримінальних злочинів, фіксується на фоні таких фактів неприйняття законних заходів до викриття злочинців, як: незаконне припинення кримінальних проваджень; укриття кримінальних праворушень від обліку; перекручення звітів про результати протидії злочинності; фальсифікації матеріалів попередньої перевірки органів слідства.

Окремі факти вчинення злочинів працівниками поліції підривають довіру населення до діяльності всієї системи правоохоронних органів.

Саме тому законність - один з найважливіших принципів діяльності Національної поліції України. Цей принцип виражається як у правоохоронному характері самої діяльності поліції, так і в тому, що ця діяльність здійснюється на основі чіткого та неухильного дотримання законів і підзаконних нормативних актів.

Отже можна зробити висновок, що законність у діяльності поліції виявляється, по-перше, у тому, що їх структура та компетенція визначені у законах та підзаконних нормативних актах, а по-друге, у тому, що неухильне дотримання законності у діяльності є показником рівня та результатом роботи правоохоронних органів.

Підкреслимо, що зміцнення законності в діяльності поліції досягається засобами матеріального, організаційного, психологічного та юридичного характеру, щоб, з одного боку, не допустити дій, що порушують права і свободи громадян, а з іншого - забезпечити ефективне виконання працівниками поліції своїх професійних обов'язків.

Список використаних джерел

1. Бондар Ю. Законність у діяльності органів внутрішніх справ / Ю. Бондар // Міжнародна поліцейська енциклопедія. - У 10-ти т. - Т. I. - К.: Видавничий Дім Ін Юре, 2003. - С. 224.

2. Смаворинський Б. Органи внутрішніх справ (порушення законності) / Б. Смаворинський // Міжнародна поліцейська енциклопедія. - У 10-ти т. - Т. II. - К.: Видавничий Дім Ін Юре, 2005. - С. 611-612.